

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування
Кафедра публічного управління та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
Валерій БОРТНЯК
_____ 2022 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання за освітнім ступенем «Магістр» на основі освітнього ступеня «Бакалавр», «Магістр» та ОКР «Спеціаліст»

освітня програма **«Розвиток бізнесу»**
спеціальність **051 «Економіка»**
галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

УХВАЛЕНО:

на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол № 12 від «5» травня 2022 р.

Зав. кафедри _____ Олена ЄВМЄШКІНА

Київ – 2022

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «Магістр» на основі освітнього ступеня «Бакалавр», «Магістр» та ОКР «Спеціаліст», освітня програма «Розвиток бізнесу», спеціальність 051 «Економіка», галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки. К.: ТНУ імені В.І. Вернадського, 2022. 16 с.

Укладачі:

Н.Ф.Чечетова – д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та економіки

Л.М. Кобиляцька – к.е.н., доцент, доцент кафедри публічного управління та економіки

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої Ради Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, протокол № 15 від 06.05.2022 (наказ 47-од від 06.05.2022)

ЗМІСТ

I. Загальні положення.....	4
II. Організаційно-методичні рекомендації.....	4
III. Перелік питань з окремих дисциплін та список літератури для підготовки до вступних випробувань.....	5
IV. Інтернет-ресурси для підготовки до вступних випробувань.....	16

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит має за мету перевірити рівень набутих знань, умінь і навичок абітурієнтів, що вступають до спеціальності 051 «Економіка». Програма фахового іспиту розроблена з метою надання допомоги абітурієнтам в підготовці до його складання. Програма охоплює основну проблематику дисциплін «Національна економіка», «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Організація виробництва», «Планування і контроль на підприємстві», які дозволяють перевірити та оцінити необхідний рівень набутих знань та практичних навичок і є базовими для подальшого опанування магістерської програми.

II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

На основі запропонованих питань із дисциплін «Національна економіка», «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Організація виробництва», «Планування і контроль на підприємстві» сформовано варіанти білетів фахового іспиту, кожен з яких включає 5 теоретичних питань. Повна відповідь на кожне теоретичне запитання оцінюється в 40 балів. Неправильна відповідь балів не дає. Загальна сума усіх завдань дає можливість отримати максимум 200 балів. Після закінчення іспиту по кожному варіанту комісія визначає загальну суму балів за правильні відповіді.

Абітурієнт, який за сумою правильних відповідей набрав сто балів і вище (до двохсот), вважається таким, що склав іспит. Тривалість іспиту академічні 2 години. Абітурієнту забороняється користуватися будь-якими носіями інформації.

Фахові іспити можуть відбуватися з використанням дистанційних технологій навчання відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 392 від 27 квітня 2022 року, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України від 03.05.2022 р. за № 487/37823 зі змінами, внесеними наказом

Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400 та Правил прийому до ТНУ у 2022 р.

Вступні випробування проводяться виключно українською мовою.

ІІІ. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ОКРЕМИХ ДИСЦИПЛІН ТА СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Мета вивчення дисципліни: формування системи знань та найпростіших методичних навичок з питань, що відображають виробничі, фінансові та інституційні умови і результати розвитку господарського комплексу країни.

Завдання дисципліни: охарактеризувати реальну економіку за допомогою таких категорій, як економічний потенціал країни та структурні параметри національної економіки; охарактеризувати фінансовий сектор національної економіки, який охоплює державні фінанси, банківську систему та небанківські установи; висвітлити роль держави в економічній системі країни, методи та інструменти її впливу на економіку; розкрити основні засади розвитку та зростання національної економіки; визначити соціальні результати економічного розвитку країни та суперечності між економічним розвитком та екологією; розкрити місце національної економіки у глобальному середовищі, від якого залежить зовнішня конкурентоспроможність та економічна безпека країни.

Предмет дисципліни: дослідження всієї сукупності продуктивних сил, економічних відносин, соціокультурних, політичних, морально-етичних цінностей і традицій ведення господарської діяльності, що встановились у державі і впливають на особливості її економічного розвитку.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на вступні випробування

1. Поняття національної економіки.

2. Основні макроекономічні показники національної економіки.
3. Умови виникнення та головні засади національної економіки.
4. Теорії та моделі економічного розвитку.
5. Етапи економічного зростання (формаційний, технократичний, цивілізаційний).
6. Оцінка базисних інститутів національної економіки.
7. Методи державного регулювання економіки.
8. Основні показники стану та розвитку регіонів України.
9. Економічний потенціал національної економіки.
10. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України.
11. Характеристика людського потенціалу України.
12. Характеристика фінансово-економічного потенціалу України.
13. Характеристика науково-технічного потенціалу України.
14. Сутність та види структурних пропорцій в економіці.
15. Структура інституціональних секторів національної економіки.
16. Зміст ринкових трансформацій в Україні.
17. Сутність та види регіональної структури економіки.
18. Програмування та прогнозування розвитку національної економіки.
19. Пріоритетні сфери розвитку промислового комплексу національної економіки.
20. Аналіз інституціональних чинників розвитку національної економіки.
21. Аналіз конкурентних переваг національної економіки та комплексна оцінка конкурентоспроможності національної економіки.
22. Сутність інноваційно-конкурентоспроможної економіки.
23. Глобалізація та її наслідки для національної економіки.
24. Економічні функції держави.
25. Економічна, соціальна та екологічна безпека національної економіки.
26. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності України.
27. Державна програма економічного і соціального розвитку України як форма макроекономічного планування.

28. Сутність програмно-цільового методу планування.
29. Методи державного регулювання економіки.
30. Формування стратегії соціально-економічного розвитку країни.

Список літератури для підготовки до вступних випробувань

1. Глуха Г. Я.. Національна економіка: фактори зростання / Г. Я. Глуха; Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. — Д.: Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2014. — 311 с.
2. Економічна теорія. Національна економіка: підручник / за ред. В. М. Тарасевич. — К. : Знання, 2012. — 270 с.
3. Національна економіка: навч. посіб. / Кузьмин О. Є., Когут У. І., Процик І. С., Вербицька Г. Л. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011. — 303 с.
4. Національна економіка в умовах формування нової фінансово-економічної архітектури світу / за ред. О. В. Чернявської;— Полтава : ПУЕТ, 2014. - 318с.
5. Національна економіка: навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва, А. В. Непрана, Н. Б. Решетняк. — Х. : НТУ "ХПІ", 2013. — 335 с.
6. Національна економіка: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко;— Х. : Право, 2011. — 181 с.
7. Національна економіка: навч. посіб. / Л.М. Гейко, Н.В.Сментина. – Одеса: Ротапринт, 2012. – 315 с.
8. Національна економіка: підручник / Кол. авт.: Круш П.В., Тульчинська С.О. та ін. / За заг. ред. проф. П.В. Круша. – К.: Каравела, 2015. – 448 с.
9. Шульга О. А. Національна економіка : курс лекцій / Шульга О. А. — Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. — 82 с

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета вивчення дисципліни: опанування певним обсягом теоретичних і практичних знань відносно ключових розділів прикладної економіки, організації та ефективності господарювання на рівні основної структурної ланки виробництва – підприємства, правильного вибору головних напрямків діяльності підприємства, шляхів розвитку виробництва в ринкових умовах господарювання.

Завдання дисципліни: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

Предмет дисципліни: теорія та практика господарювання на рівні підприємства; конкретні форми та методи господарювання, принципи формування й використання виробничого потенціалу; взаємодія всіх видів ресурсів; організації та ефективності господарсько – комерційної діяльності підприємства.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на вступні випробування

1. Підприємство як господарська система та форма реалізації підприємництва.
2. Види підприємств за класифікаційними ознаками.
3. Функції, методи, структура управління підприємством.
4. Показники та методи визначення продуктивності праці на підприємстві.
5. Засоби виробництва та виробничі фонди, їх складові частини та взаємозв'язки.
6. Облік та оцінка основних виробничих фондів підприємства.
7. Класифікація та структура основних виробничих фондів підприємства.
8. Амортизація основних фондів. Норми амортизаційних відрахувань на реновацію основних фондів.
9. Показники ефективності відтворення та рівня використання основних фондів.
10. Елементний склад оборотних фондів підприємства.
11. Нормування витрат та розрахунки необхідного обсягу оборотних фондів

підприємства.

12. Загальна характеристика фінансових ресурсів (коштів) підприємства.
13. Джерела формування фінансових коштів підприємства.
14. Інвестиції підприємства: поняття та функціонально-економічний склад.
15. Оцінка економічної ефективності капітальних вкладень: загальні положення.
16. Визначення абсолютної та порівняльної ефективності інвестицій.
17. Основні фактори і методи підвищення ефективності капітальних вкладень.
18. Поняття і значення виробничої та соціальної інфраструктури підприємства для забезпечення ефективної системи господарювання.
19. Поняття, види та показники собівартості продукції.
20. Класифікація витрат на виробництво.
21. Групування витрат за економічними елементами та калькуляційними статтями витрат.
22. Кошторис витрат: елементи і обчислення їх величин, загальний порядок складання.
23. Проблеми і шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві.
24. Прибуток підприємства в сучасних умовах господарювання.
25. Дохід підприємства: поняття, обчислення величини, сфера практичного застосування, порядок розподілу.
26. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення.
27. Матеріально-технічне забезпечення підприємства.
28. Поняття і класифікація інноваційних процесів, що відбуваються на підприємстві.
29. Суть, показники і методи оцінки якості продукції підприємства.
30. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

Список літератури для підготовки до вступних випробувань

1. Дуда С. Т. Економіка підприємства сфери послуг : навч. посіб. / Дуда С. Т., Ільчук О. О.— Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2016. — 262 с.
2. Економіка підприємства: навч. посіб. / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофєєва .— Харків : НТУ "ХП", 2016. — 372 с.

3. Кривов'язюк І. В. Економіка інноваційного підприємства: навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк ; М-во освіти і науки України, Луц. нац. техн. ун-т. — Херсон : Олді-плюс, 2016. — 342с.
4. Лойко В. В. Економіка підприємства: навч. посіб. / В. В. Лойко, Т. П. Макаровська ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. — Київ : КНУТД, 2015.- 267 с.
5. Могилевська О. Ю. Економіка підприємства: теорія і практика : навч. посіб. / О. Ю. Могилевська.— Київ : КиМУ, 2017. — 294 с.
6. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-ХІІ. Ред. станом на 02.11.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
7. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ. Ред. станом на 18.12.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів системи теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення ефективної зайнятості населення та прогресивного розвитку соціально-трудова відносин в Україні на всіх рівнях.

Завдання дисципліни: висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудова відносин; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудова сфері.

Предмет дисципліни: соціально-трудова відносини на мікро- і макрорівні та закономірності їх розвитку.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на вступні випробування

1. Праця як основа розвитку суспільства і фактор виробництва.

2. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів. Стан і структура трудових ресурсів.
3. Показники використання трудових ресурсів.
4. Умови і чинники підвищення ефективності використання трудових ресурсів суспільства.
5. Поняття, види та форми зайнятості населення. Державне регулювання зайнятості населення.
6. Методи вимірювання продуктивності праці.
7. Показники продуктивності праці.
8. Резерви зростання продуктивності праці, їх класифікація.
9. Вартість робочої сили та її формування.
10. Номінальна і реальна заробітна плата, реальні доходи.
11. Рівень життя, система соціальних гарантій, захисту і підтримки населення.
12. Сутність, функції і принципи організації заробітної плати.
13. Структура заробітної плати.
14. Форми і системи оплати праці.
15. Тарифна система оплати праці.
16. Безтарифні моделі організації оплати праці на підприємстві.
17. Система преміювання працівників підприємства.
18. Доплати та надбавки до заробітної плати.
19. Визначення соціального партнерства. Суб'єкти соціального партнерства.
20. Персонал організації як об'єкт управління, його склад і структура.
21. Мета, завдання і функції управління персоналом.
22. Ефективність управління персоналом.
23. Сутність і зміст нормування праці.
24. Робочий час, його склад і структура.
25. Методи вивчення змісту праці та витрат робочого часу.
26. Види норм та нормативів праці.
27. Поняття організації праці.
28. Поняття робочого місця. Класифікація робочих місць.

29. Фактори, що визначають умови праці на виробництві та їх визначення для здоров'я і працездатності людей.
30. Сутність соціально-трудових відносин. Фактори формування та оцінка соціально-трудових відносин.

Список літератури для підготовки до вступних випробувань

1. Економіка праці й соціально-трудові відносини : навч. посіб. / за ред. І. Б. Скворцова. — Львів : Вид. Львів. політехніки, 2016. — 265 с.
2. Економіка праці й соціально-трудові відносини: теоретичний курс : підручник / за заг. ред. Л. М. Черчик. — Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2015. — 413 с.
3. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навч. посіб. / Багрова І. В., Редіна Н. І., Гетьман О. О., Яровенко Т. С. ; М-во освіти і науки України, Дніпропетр. держ. фін. акад. — Дніпропетровськ : ДДФА, 2014. — 581 с.
4. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навч.-метод. посіб. / О. П. Дяків, В. М. Островерхов, С. А. Прохоровська, Н. М. Слівінська. — Т. : ТНЕУ, 2013. — 283 с
5. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч.-метод. посіб. / уклад.: І. А. Андрейцева. — Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І., 2015. — 227 с.
6. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч.-метод. посіб. / уклад.: І. А. Андрейцева. — Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І., 2015. — 227 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Мета вивчення дисципліни формування теоретичних знань і навичок з раціональної організації виробництва та використання методів підвищення результативності виробничих систем промислового підприємства.

Завдання дисципліни: формування системи знань щодо сутності та значення організації виробничих процесів у роботі підприємства; законів та

закономірностей, що діють у виробничих системах, принципів і методів виробничої діяльності підприємства.

Предмет дисципліни: вивчення відносин організації виробництва в сфері виробництва матеріальних благ.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на вступні випробування

1. Сутність і основні завдання організації виробництва
2. Історія розвитку теорії та практики організації виробництва
3. Поняття системи і системного підходу до виробництва
4. Виробнича система та її структура.
5. Підприємство як складна виробнича система.
6. Класифікація підприємств
7. Поняття технології та технологічного процесу
8. Сутність і класифікація виробничих процесів
9. Структура виробничих процесів
10. Трудовий і виробничий процеси. Характеристика і класифікація трудових процесів
11. Структура трудового процесу
12. Основи проектування трудових процесів
13. Технологічний цикл простого процесу виробництва.
14. Складний виробничий процес та його цикл.
15. Основи організації та характеристика допоміжного виробництва.
16. Організація ремонтного господарства промислового підприємства.
17. Організація інструментального господарства підприємства.
18. Організація енергетичного господарства підприємства.
19. Організація транспортного господарства.
20. Організація складського господарства промислового підприємства
21. Сутність одиничного і потокового методів організації виробництва.
22. Непотокове виробництво, його ознаки та умови застосування.
23. Потоковий метод та класифікація поточкових ліній.

24. Якість і конкурентоспроможність та методи їх визначення.
25. Конкурентоспроможність продукції та її система показників
26. Зміст і завдання підготовки виробництва. Науково-дослідна підготовка виробництва.
27. Технологічна підготовка виробництва.
28. Організаційна підготовка виробництва і випуск нової продукції
29. Сутність, цілі та завдання організаційного проектування.
30. Оперативне управління виробництвом

Список літератури для підготовки до вступних випробувань

1. Боковець В.В. Організація виробництва: навч. посіб. для студ. екон. спец./ В. В. Боковець, А. В. Драбаніч;.. – Вінниця: ВФЕУ, 2012.– 319 с.
2. Організація виробництва : курс лекцій / Г. Є. Мазнев та ін. ; за ред. проф. Г. Є. Мазнева. – Х. : Міськдрук, 2012. – 402 с.
4. Новікова М.М. Організація виробництва.: навч. посіб. / М. М. Новікова, М. В. Боровник . — Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. — 495 с.
5. Організація виробництва. навч. посіб. / упоряд.: Л. О. Пашнюк, О. П. Микитюк. — Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2015. — 207 с.
6. Організація виробництва : Підручник / За заг. Ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, В.О. Гулевич. – К.: Каравелла, 2010. – 536 с.
7. Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Організація виробничого процесу в часі та просторі. Потокове виробництво. – К.: ЦУЛ, 2007. – 136с.
8. Васильков В.Г. Організація і управління процесами виробництва: навч.посіб. / В. Г. Васильков, Н. В. Василькова. – К. : КНЕУ, 2011. – 503с.

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Мета вивчення дисципліни: формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів діяльності підприємства та контролю їх виконання.

Завдання дисципліни: опанування форм, методів і процесу планування і контролю; вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства; складу показників і методики їх розрахунку; оптимізації виробничої програми.

Предмет дисципліни: процес планування і контролю діяльності підприємства.

Список літератури для підготовки до вступних випробувань

1. Сутність планування діяльності підприємства.
2. Методи планування, їх характеристика.
3. Система планів підприємства: зміст, особливості, взаємозв'язки.
4. Стратегічне та поточне планування: суть, особливості, взаємозв'язок, відмінності.
5. Зміст і структура поточного плану.
6. Інформаційна база планування.
7. Порядок розробки планів.
8. Виробнича програма підприємства, її зміст та основні завдання.
9. Оптимізація виробничої програми підприємства.
10. Виробнича потужність підприємства і фактори, що її визначають.
11. Показники використання виробничої потужності підприємства.
12. Зміст і основні завдання плану матеріально-технічного забезпечення виробництва.
13. Основні показники плану матеріально-технічного забезпечення виробництва, порядок його розробки.
14. Визначення потреби підприємства у трудових ресурсах, основи її планування.
15. Планування фонду робочого часу.
16. Планування фонду оплати праці.
17. Планування чисельності і складу працюючих.
18. Планування продуктивності праці.
19. Зміст та призначення плану збуту. Розробка плану збуту.

20. Планування реклами.
21. Зміст плану собівартості продукції і порядок його розробки. Етапи розробки плану собівартості продукції.
22. Зміст і завдання фінансового плану, його структура. Порядок розробки фінансового плану.
23. Планування прибутковості підприємства.
24. Формування планів оновлення продукції, їх склад і завдання. Нормативна база планування.
25. Об'ємно-календарне планування підготовки виробництва.
26. Завдання і зміст плану організаційного і технічного розвитку.
27. Планування інвестицій. Визначення прибутковості об'єктів інвестування.
28. Бізнес-план, його призначення і зміст. Загальна характеристика основних розділів бізнес-плану.
29. Зміст, мета і завдання оперативно-календарного планування (ОКП). Суть ОКП.
30. Контроль планування діяльності підприємства.

ІV.ІНТЕРНЕТ–РЕСУРСИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

1. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національного банку України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.msp.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Національна бібліотека імені В.І.Вернадського: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

